

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu ve věcech volebních, ve věcech místního a krajského referenda a ve věcech politických stran a politických hnutí složeném z předsedy senátu Tomáše Langáška, soudkyně Michaely Bejčkové a soudců Josefa Baxy, Radana Malíka (soudce zpravodaj), Petra Mikeše, Pavla Molka a Ivo Pospíšila v právní věci navrhovatelky: **vláda**, sídlem nábřeží Edvarda Beneše 4, Praha 1, za kterou jedná na základě pověření Mgr. et Mgr. Tomáš Jirovec, ředitel odboru voleb Ministerstva vnitra, sídlem náměstí Hrdinů 3, Praha 4, a účastníka řízení: politické hnutí **Spravedlivá občanská společnost,** sídlem Pod Malsičkou 593, Volyně, o návrhu na rozpuštění politického hnutí,

takto:

I. Politické hnutí Spravedlivá občanská společnost **se rozpouští.**

II. Navrhovatelce **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

III. Likvidátorkou politického hnutí Spravedlivá občanská společnost **je jmenována** JUDr. Michaela Floriánová, IČO 03433447, sídlem Panská 894/4, Praha 1.

Odůvodnění:

[1] Dne 7. února 2022 podala vláda (dále jen „navrhovatelka“) u Nejvyššího správního soudu návrh na rozpuštění politického hnutí Spravedlivá občanská společnost (dále jen „politické hnutí“) podle § 15 odst. 1 zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických

stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o politických stranách“). Tento návrh odůvodnila navrhovatelka tím, že rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 2. 2016, č. j. Pst 2/2015-24, byla politickému hnutí pozastavena činnost, neboť nesplnilo povinnost vyplývající z § 18 odst. 1 zákona o politických stranách tím, že nepředložilo Poslanecké sněmovně výroční finanční zprávu za rok 2014 a neoznámilo podle § 10 zákona o politických stranách údaje o osobách, které jsou statutárním orgánem. Po pozastavení činnosti neučinilo politické hnutí žádné kroky k odstranění tohoto stavu, jak vyplývá z podnětů Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí ze dne 1. 11. 2019, č. j. UDH-3283/2019, a ze dne 5. 10. 2021, č. j. UDH-02377/2021. Taktéž v následujících letech neprojevilo politické hnutí jakoukoliv aktivitu ve vztahu k výročním finančním zprávám, jak vyplývá z usnesení Poslanecké sněmovny č. 1232 ze 47. schůze konané dne 25. května 2016 [část II. písm. b) bod 54.] a usnesení Poslanecké sněmovny č. 1653 z 56. schůze konané dne 27. dubna 2017 [část II. písm. b) bod 67.], jakož i z údajů Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí. Ministerstvu vnitra zároveň nebyly oznámeny zákonem stanovené údaje týkající se ustavení statutárního orgánu.

[2] Politické hnutí, ač Nejvyšším správním soudem vyzváno, se k návrhu ve stanovené lhůtě nevyjádřilo.

[3] Nejvyšší správní soud si v průběhu řízení vyžádal od Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí výše uvedené podněty, které navrhovatelka označila jako důkazy.

[4] Podle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), rozhodl Nejvyšší správní soud s presumovaným souhlasem účastníků řízení bez nařízení jednání.

[5] Podle § 4 písm. a) zákona o politických stranách nemohou vznikat a vyvíjet činnost strany a hnutí, které porušují ústavu a zákony nebo jejichž cílem je odstranění demokratických základů státu. Z § 18 odst. 1 zákona o politických stranách, ve znění účinném do 31. prosince 2016, vyplývala povinnost stran a hnutí předložit každoročně do 1. dubna Poslanecké sněmovně k informaci výroční finanční zprávu v členění konkretizovaném pod body a) až f) tohoto ustanovení. Podle § 14 odst. 1 zákona o politických stranách, ve znění do 31. prosince 2016, může být činnost strany a hnutí rozhodnutím soudu pozastavena, jestliže jejich činnost je v rozporu mimo jiné s § 17 až 19 tohoto zákona.

[6] Novelou zákona o politických stranách, provedenou zákonem č. 302/2016 Sb., kterým se mění zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, byl s účinností od 1. ledna 2017 zřízen Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí, na nějž přešly kontrolní pravomoci v oblasti dohledu nad hospodařením stran a hnutí, dosud vykonávané Poslaneckou sněmovnou (§ 19f zákona o politických stranách v platném a účinném znění). Namísto Poslanecké sněmovny jsou nyní politické strany a hnutí povinny předkládat své výroční finanční zprávy v rozsahu stanoveném zákonem tomuto úřadu (§ 19h zákona o politických stranách v platném a účinném znění). Stále platí, že nesplnění této povinnosti je důvodem pro podání podnětu vládě k podání návrhu

Nejvyššímu správnímu soudu na pozastavení činnosti, popřípadě na rozpuštění politické strany nebo hnutí (§ 14 odst. 1 a 2 zákona o politických stranách v platném a účinném znění). Nicméně z přechodných ustanovení (čl. II bod 2 části první zákona č. 302/2016 Sb.) je zřejmé, že politická strana měla splnit povinnost předložit výroční finanční zprávu za rok 2016 vůči Poslanecké sněmovně, která splnění této povinnosti posoudila naposledy ve lhůtě do 7. června 2017, a že se splnění této povinnosti posuzuje podle zákona o politických stranách v dosavadním znění. Agenda výročních finančních zpráv politických stran a hnutí přešla na nově zřízený úřad ke dni 8. června 2017.

[7] Politická strana tedy měla předložit výroční finanční zprávu za rok 2016 nejpozději ke dni 1. dubna 2017 Poslanecké sněmovně. Pokud tak v této lhůtě neučinila a nestalo se tak ani do 8. června 2017, mohla své pochybení napravit předložením výroční finanční zprávy za rok 2016 Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí, který by při jejím posuzování vycházel z § 18 odst. 1 zákona o politických stranách ve znění účinném do 31. prosince 2016. Výroční finanční zprávy za rok 2017 se již předkládaly tomuto úřadu ve lhůtě do 1. dubna 2018 podle § 19h zákona o politických stranách ve znění zákona č. 302/2016 Sb.

[8] Ustanovení § 15 odst. 1 zákona o politických stranách zakládá příslušnost Nejvyššího správního soudu rozhodovat o rozpuštění strany a hnutí, pozastavení činnosti strany a hnutí a o znovuobnovení jejich činnosti. Návrh podá vláda; pokud tak neučiní do 30 dnů od doručení podnětu, může návrh podat prezident republiky. O návrhu na rozpuštění politické strany nebo politického hnutí, pozastavení nebo znovuobnovení jejich činnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu pátého soudního řádu správního.

[9] Nejvyšší správní soud předesílá, že podle jeho rozsudku ze dne 3. 2. 2016, č. j. Pst 2/2015-24, již byla politickému hnutí pozastavena činnost, neboť nepředložilo Poslanecké sněmovně výroční finanční zprávu za rok 2014 a zároveň neoznámilo údaje osob, které jsou jeho statutárním orgánem.

[10] Z obsahu spisu Nejvyšší správní soud ověřil tvrzení navrhovatelky a konstatuje, že podle podnětu Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí k pozastavení činnosti a k rozpouštění politických stran a politických hnutí ze dne 1. listopadu 2019, č. j. UDH-3283/2019, politické hnutí ve stanovené lhůtě nesplnilo povinnosti, které vedly k pozastavení jeho činnosti.

[11] Nejvyšší správní soud neobdržel informace, že by se uvedený skutkový stav do dne vydání tohoto rozsudku změnil (§ 96 s. ř. s).

[12] Na základě výše uvedených skutečností Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že podaný návrh je důvodný. Údaje obsažené ve spise dokládají, že politické hnutí skutečně nesplnilo zákonem uložené povinnosti, neboť v zákonem stanoveném termínu vůbec nepředložilo příslušnému orgánu, tj. Poslanecké sněmovně, resp. později Úřadu pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí, výroční finanční zprávu za rok 2014 a Ministerstvu vnitra údaje o statutárním orgánu, pro což již byla jeho činnost pozastavena výše citovaným rozsudkem Nejvyššího správního soudu. To představuje

důvody, pro které může Nejvyšší správní soud rozhodnout o rozpuštění strany nebo hnutí [§ 13 odst. 1 písm. b) citovaného zákona].

[13] Ze znění i smyslu § 14 odst. 1 a 2 zákona o politických stranách v platném a účinném znění je zřejmé, že za situace, kdy politické hnutí výroční finanční zprávu nepředložilo buď vůbec, anebo ji nepředložilo se zákonem požadovanými náležitostmi, a kdy se tak stalo opakovaně, a za situace, kdy neoznámilo údaje o osobách, které jsou statutárním orgánem, takové porušení zákona o politických stranách opodstatňuje rozpuštění politického hnutí, jelikož platí, že *strana a hnutí mohou být zrušeny rozhodnutím soudu o jejich rozpuštění [...], jestliže je jejich činnost v rozporu s § 1 až 5 nebo jestliže i po uplynutí lhůty stanovené v rozhodnutí soudu o pozastavení činnosti strany nebo hnutí trvají skutečnosti, pro které byla jejich činnost pozastavena* (§ 13 odst. 5 uvedeného zákona). Právě tato situace nastala v nyní projednávané věci.

[14] Proto Nejvyšší správní soud rozhodl o rozpuštění politického hnutí.

[15] Informace navrhovatelky o tom, že politické hnutí nepředložilo výroční finanční zprávy ani za další roky, jen dokresluje jeho přístup k plnění zákonných povinností, avšak na posouzení věci samé nemá vliv. Soud se proto touto otázkou dále nezabýval.

[16] Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s. Procesně úspěšné navrhovatelce, která by jinak měla na náhradu nákladů právo, nevznikly v souvislosti s řízením před Nejvyšším správním soudem náklady nad rámec její běžné činnosti, ze spisu ani jiné nevyplývají, proto jí soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

[17] Podle § 13 odst. 5 *in fine* zákona o politických stranách soud v rozhodnutí o rozpuštění politické strany či hnutí určí současně likvidátora, kterým nesmí být osoba, jež byla členem této strany a hnutí. Jako likvidátor tak nepřichází v úvahu člen statutárního orgánu politické strany ve smyslu § 191 odst. 3 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, soud proto jmenuje likvidátora z osob zapsaných do seznamu insolvenčních správců podle § 191 odst. 4 tohoto zákona. Nejvyšší správní soud jmenoval likvidátorkou politického hnutí JUDr. Michaelu Floriánovou, IČO 03433447, sídlem Panská 894/4, Praha 1. Tato likvidátorka má totiž pobočku ve Strakonicích, což je sousední obec obce, kde sídlí politické hnutí. Likvidace politického hnutí se řídí podle § 187 a násl. občanského zákoníku. Podle § 205 tohoto zákona likvidátor vyhotoví konečnou zprávu o průběhu likvidace a sestaví účetní závěrku a tyto dokumenty, případně též návrh na použití likvidačního zůstatku, předloží ke schválení Nejvyššímu správnímu soudu. Odměna a náhrada hotových výdajů likvidátora se řídí nařízením vlády č. 351/2013 Sb., kterým se určuje výše úroků z prodlení a nákladů spojených s uplatněním pohledávky, určuje odměna likvidátora, likvidačního správce a člena orgánu právnické osoby jmenovaného soudem a upravují některé otázky Obchodního věstníku, veřejných rejstříků právnických a fyzických osob a evidence svěřenských fondů a evidence údajů o skutečných majitelích, a soud ji likvidátorovi na jeho návrh přizná po schválení konečné zprávy o průběhu likvidace a předložení potvrzení o výmazu politické strany z rejstříku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky podle s. ř. s. přípustné, vyjma obnovy řízení (§§ 111–119 s. ř. s.).

Politické hnutí **je oprávněno** podat návrh podle článku 87 odst. 1 písm. j) Ústavy České republiky, jestliže tvrdí, že rozhodnutí o jeho rozpuštění není ve shodě s ústavními nebo jinými zákony. Návrh lze podat ve lhůtě třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku k Ústavnímu soudu, podání návrhu má odkladný účinek (§ 73 a § 79 odst. 1 věta druhá zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů).

V Brně dne 16. března 2022

Tomáš Langášek
předseda senátu